

גיליון מס' 323 פרשת פקודי
תשע"ט שנה שביעית

גליון זה יו"ל לזכות
בני היקר שלמה נ"י
לרגל החלאקה ל' אדר א'

שנוכה לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

❧ בדידי הוי עובדא ❧

את המעשה הבא קבלנו מהאברך חשוב הרב י. ה. שליט"א אשר זוכה למסור שיעור דף היומי מדי יום, היה זה ביום חמישי בערב, אחד מתלמידיו הגיע לרבי חיים קניבסקי, והוא חיכה בחוץ והנה נפתחת הדלת והודיעו שלא בטוח שהרב יקבל. היו שם כמה אנשים שהחליטו להידחף בכוח והם נכנסו, לאחר כמה דקות הם יצאו שמחים שקיבלו ברכה. תלמידו של אותו אברך לא הצליח להיכנס אבל הוא החליט לחכות אולי בכל זאת יכניסו וכו', והנה כעבור מספר דקות נפתחה הדלת והודיעו שכעת הרב מסיים מס' כריתות וזו עת רצון וכולם מוזמנים להיכנס, וכן הווה הרב סיים וכולם קיבלו מיין הסיומים המפורסם והתברכו בכל מילי דמיטב. אמר התלמיד בהתחלה היתה לי תחושת החמצה שלא נדחפתי, אך בסוף התברר שאלו שנדחפו כבר הלכו והפסידו מעמד נשגב זה.

❧ פנינים על הפרשה ❧

"ככל אשר צוה ה' את משה" (לט, לב)
כשהספיד מרן הח"ח את חתנו רבי צבי הירש לוינסון, הביא את הפסוק הזה, ושאל, לכאורה ראוי היה להיכתב כאשר צוה ה' אותן, שכן בו דיבר הכתוב, אלא: אצל משה רבינו לא היה קיים "אני", וממילא לא היה קיים גם "הוא", אלא שמצוי איזה יהודי בשם משה, שעשה כל מה שצוה ה' את משה זה...
והוסיף רבינו שליט"א שזה מדרש תהילים (צ' ד"ה תפלה): כל הנביאים היו מתנבאין ולא היו יודעים מה היו מתנבאים, אלא משה וישעיה בלבד וכו', שמואל רבן של נביאים היה מתנבא ולא היה יודע וישלח ה' וגו', ואותו לא נאמר אלא ואת שמואל, שלא היה יודע מה היה מתנבא.
שאלה: אבל במדרש כתוב שמה כן היה יודע?
תשובה: הרי כתוב (בוהר פ' פנחס) ששכינה היתה מדברת מתוך גרונו של משה.
= "וירא משה וגו' ויברך אותם משה" (לט, מג)
וברש"י: "אמר להם יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם, ויהי נועם ה' א' עלינו וגו', והוא אחד מ"א מזמורים שבתפלה למשה".
בספר "גן רוה" (מובא בטל"א) עמד מה רצה רש"י להוסיף באומרו "והוא אחד מה"א" מזמורים" וכו', והוא מבאר לפי המדרש תהילים: "אחד עשר מזמורים שאמר משה בתכסיס של נבואה אמרן", ולא נכתבו בתורה כי אין מערבין דברי נבואה לתוך דברי תורה, ומעתה היה קשה לרש"י מדוע לא נכתב בתורה מה שאמר משה "ויהי נועם" בעת שנגמרה מלאכת המשכן, ועל כך כתב שאמירה זו היתה מה"א מזמורים, שהם נאמרו על דרך "נבואה", ולכן לא ניתנו להיכתב בתורה.
תשובה: יש חילוקי דרגות בנבואה, אבל אין ראיה שמה שאמר להם "ויהי נועם" היה בתורה נבואה, אלא זה היה ברכה פרטית שלו, ורק אח"כ היתה גם נבואה בזה ושנכתבה.
שאלה: אם כן אין הקושיא הנ"ל מתחילה מדוע לא נכתבה בתורה, כי לא היה זה נבואה.
תשובה: אבל כתוב בתורה "ויברך אותם", נמצא שזה תורה ונבואה.
שאלה: החלק של עצם הברכה היה נבואה, ולא מה שבירך.
תשובה: אפשר. (דרך שיחה)

❧ עלי שי"ח ❧

"כי קרוב אליך הדבר מאוד"

אוצר חדש ומעניין הופיע בימים האחרונים, ובו פרטים חדשים על דרכי הלימוד וצורתה, משולחננו של רבינו מרן שליט"א. החיבור נקרא 'קרוב אליך' ונערך על ידי ידידינו הרה"ג רבי ישי מזלומיאן שליט"א. מרבני העיר חולון, שכבר שנים רבות זוכה לשאת ולתת עם מרן שליט"א במכתבי הלכה, והלקם כבר נדפסו בכמה מספריו החשובים שיצאו לאור על ידו.
בחיבור החדש שלפנינו מלקט המחבר שליט"א מגדולי הדורות על חובת הנחיצות ללמוד ולדעת את הש"ס כולו, החלש יאמר חזק אני, והחזק יוסיף עוד וישנן שוב ושוב עד שיידע היטיב על בוריו כי ידיעת הש"ס היא חובה בסיסית על כל אחד. החיבור היקר המסודר על פי כמה נושאים, מעורר את השקת התורה, ומכוין את לב הקורא להתגבר על טענות היצר ומכשולותיו. נביא על קצה המזלג מעט מן המעט.

קמיעות להצלחה

במדור המיוחד של שאולות ותשובות ממרן שליט"א, מצאנו כמה וכמה פנינים לא ידועים. כך למשל, נשאל מרן שליט"א על דעתו, אודות 'קמיעות' המוחזק שהם גורמים לעורר את השקת והתמדת התורה, האם כדאי וראוי להתאמץ לרכוש אותם או שלא כדאי משום שיש בזה חסרון בעמל התורה, תשובת מרן שליט"א היתה תמציתית וברורה: אל תיקח קמיעות!

סגולה לזכרון

כמו כן, הוראה חדשה ומעניינת מאוד, מופיע בחיבור החדש. הנידון הוא אודות דברי הגמרא בעירובין דף נ"ד שחייב אדם לשנות לתלמידו ארבע פעמים, וכותב על זה היעב"ץ שזה דווקא בזמנים שהיו לומדים בעל פה, אבל היום שכולם לומדים מתוך הספר אין צריך ללמד את תלמידו ד' פעמים, מה דעת מרן שליט"א בנושא? והשיב לו על זה: כי גם בימינו טוב ללמוד ד' פעמים כל דבר, והוא סגולה שמועיל לזכרון!

סגולה נוספת לזכרון כותב שם מרן שליט"א, שאם לומדים את דברי הגמרא עם התוספות הוא סגולה לזכרון, ועל ידי לימוד התוספות יזכור פי שלוש וארבע יותר ממה שלומד בלי התוס'. הפלא ופלא.

נברך את המחבר שליט"א שזכה להוציא עוד הרבה ספרים מצוינים, ללמוד וללמד לשמור ולעשות את כל התורה כולה באהבה.

מברכת את
31603810

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com

ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

פגהדף היומי

"בענין ביצה שנתבשלה עם בשר"

חולין צ"ח א' ביצים ששלקן ונמצא אפרוח באחת מהן אם יש בהן בנותן טעם כולן אסורות. איתא ביר"ד סי' צ"ה ס"ב בשם תשו' הרשב"א דביצה שנתבשלה עם בשר אסור לאכלה עם חלב וכ' הגר"א דנלמד ממתני' דתרומות פ"י מ"ב ביצה שנתבשלה בתבלין אסורין אפילו חלמון שלה אסור מפני שהוא בולע, והק' בגליון מהרש"א שם דהא במתני' שם משמע דדוקא נתבלה בתבלין בולע אבל עם נתבשלה עם ירקות של תרומה מותרת שאינה בולעת והטעם דתבלין חריפי דהא תנן כל המתבל אסור, ובעיקר קושייתו א"א לומר כן דהא בסוגיין מבו' דביצים טהורות ששלקן עם ביצה שיש בה אפרוח נאסרות ומבו' דבשר נותן טעם בהביצה ע"י בישול ומיירי באינן קלופות כמש"כ התו' וכבר ציין לזה הגר"א ביר"ד שם, ו"ל דהמשנה נקטה תבלין לאשמעי' דאע"ג דתרומת תבלין דרבנן כמ"ש בפסחים מ"ד א' וה"ה דמצי למימר שנתבשלה בירקות של תרומה שהוא ג"כ מדרבנן לכ"ע אלא אורחא דמילתא נקט דדרך לתבל הביצה בתבלין ולבשלה כך ואין דרך לבשל ביצים שלמות בקליפתן עם פירות או עם ירקות.

עניני שנה מעוברת

שאלו לרבינו אם זה נכון שבשנה מעוברת יש לו יותר זמן לכתובת ספריו? השיב רבינו שזה נכון שתמיד בשנה מעוברת היה יותר זמן לספרים אבל השנה זה אחרת יש הרבה מכתבים. ובסוף השנה [לפני פסח] יש פחות "חובות" בלימוד. [שכבר אז נמצא אחר סיום הרמב"ם והש"ע והירושלמי ונשאר רק קצת דפים מהבבלי ללמוד מחובות הלימודים היומיים ללמוד]. שאלו בימי השבעה על אחותו הרבנית ברמן ע"ה מה יהיה עם החובות ואמר שזה שנה מעוברת, שאלו איך היה בשנה אצל האבא ואמר שאינו זוכר, ופעם אחת ענה שגם אצל האבא וגם אצל האמא היה שנה מעוברת.

איסרו חג [שבועות תש"ע] בצהריים אמר רבינו שכבר גמר את החובות שהצטברו מ"השבעה" [על אחותו הרבנית ברמן ע"ה] בבלי וירושלמי ותוספתא כיון שבזה הכל לפי סדר ולא שייך להחסי ימים אבל שאר הדברים רמב"ם וש"ע וכו' קל יותר להשלים כיון שזה שנה מעוברת. הגעתי היום עד פרק תמיד נשחט במסכת פסחים. (י"ד אדר א') רבינו אמר שאוחז עדין בסדר טהרות ובקרוב מתחיל נדה, יומיים הראשונים שמונה דפים, ואח"כ יורד לדף ליום. מפני ששנה מעוברת, [והסיום בערב פסח].

(בשב"ק פקודי תשס"ה) אמר רבינו שעכשיו סוף השנה, [של לימוד החובות עד ערב פסח] ובשנה מעוברת לומדים כבר עכשיו רק דף אחד ליום. רבינו אמר, בשנה מעוברת, בחודש אדר ב' אני לומד פחות דפי גמרא ליום, אז בדרך כלל יש לי זמן יותר לכתוב את הספרים. (מנחת תורה) ש. אם נתנו מתנות לאביונים בפורים ולבסוף נתעברה השנה דצריך ליתן באדר ב', האם יכול לתבוע מה שנתן באדר"א משום דהוי טעות. ת. אין כאן טעות שאז עדיין לא נתעברה. (שי"ה התורה) שאלה: בענין "ושמח את אשתו" בשנה ראשונה, מהו בשנה מעוברת אם חודש העיבור בכלל? תשובה: כבר נשאלתי בזה, והבאתי ראיה ממסכת כתובות (ח', א') "וכי אמר ליה מחמת הלולא (קראתי לכם לסעודה) עד אימת (מברכים "שהשמחה במעונך"), אמר רב פפי משמיה דרבא עד תריסר ירחי שתא", וברא"ש (שם סי' י"ג) כתב על זה: "וסימן לדבר נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח", וכל שאיתא י"ב חודש אין חודש העיבור בכלל. (דרך שיחה) שאלה: האם רבותינו חששו לחת"ס, שבשנה מעוברת, שעבר י"ב חודש משנה שעברה צריך כונה בקריאת זכור שבפרשת השבוע למצוה. תשובה: לא ראינו נוהגים. וכן מרן הגרש"ז אויערבאך זצוק"ל לא חש לשיטה זו יעויין בשלמי מועד (עמוד רס"א). (הרה"ג ר' יוסף שוב שליט"א). ועי' ארחות רבינו (ח"ג עמ' ל"ג) שאמר שנוהגים לכיון לצאת בפי' כי תצא. (דולה ומשקה)

פיה מראה פה

פרשת פקודי - חזק חזק ונתחזק

אחד 'הצרות' של כל גבאי ואחראי של בית כנסת, בית מדרש וכדו', הוא סידור הספרים והחזרתם למקומם בסוף היום. מרן בעל הקהילות יעקב זצוק"ל כותב, באגרתו הנודעת (נדפס בספר קרינא דאגרתא) כי זה שמוציא ספרים ולא מחזיר למקומם גורם כמה רעות ועובר גם באיסור של 'לא תרדה בו בפרך', באחראי על סידור הספרים. והנהגה מיוחדת יש לו לרבינו, שמקפיד שהספרים לא יהיו מפוזרים בבית על השולחן וכדו' אלא כל ספר מחזיר למקומו תיכף אחר השימוש. ומעשה שהיה לפני כמה שנים, בתענית ציבור במנחה שאחרי קריאת התורה קראו המפטיר מנביא בקלף כנהוג, ואחרי זה התפללו שמו"ע, והשאירו את הנביא מקלף על הבימה ולא החזירו למקומו. רבינו לא היה מרוצה מזה, ומיד אחרי שמו"ע, עוד קודם חזרת הש"ץ, ציוה לאחד הילדים שיקח את הנביא וישים אותו במקומו בארון הנביאים שבבית הכנסת (ככל שאדם יותר מעריך את התורה הוא יותר מכבד אותה וד"ל).

בתמונה הנדירה:

מרן שליט"א מסדר ערימת ספרים ומחזירה למקומה בארון שבחדר לימודו בקומה העליונה. היה זה כשעסק בתשובה לשואל שחיפש מקור לשאלה בסוגיות קדשים, רבינו עיין זמן מה והשיב לו.

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

🏠 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת, יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 - שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 - שלוחה-4310